

KÖZÉRDEK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 " "
negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Állattenyésztésünk.

A földmivelésügyi költségvetésben tetemes tételek vannak beállítva az állattenyésztésre. Ez eléggé dokumentálja az állattenyésztés felkarolását, a mire a mezőgazdaságnak égető szüksége is van. Az állattenyésztés az intenzivebb gazdálkodás egyik főtényezője, egyike azoknak az eszközöknek, melyek a nagyobb szemtermelés kérdéséhez is közelebb hozzák a gazdaközöniséget.

Az állattenyésztés emelésére szolgál a földmivelésügyi kormányzat azon intézkedése, a mit az állami erdőknél tanusít, hol a legelőjavítás és a havas-gazdasági berendezés költségeire jelentékeny összegeket költ. A havasi gazdaság mikénti kezelése állattenyésztési kérdéseknek egyik főtételét képezi, mely azonban sokkal nehezebb és költségesebb, a mint sokan gondolják, mert azok a tényezők megteremtése, melyek e területeknek kihasználását lehetővé teszik, annyi költségbe és gondozásba kerülnek, hogy első tekintetre a szemlélő előtt fel sem tűnnek. Az utak gondozása, menhelyek felállítása, állatoknak vízzel való ellátása, mind olyan nagy kérdések, melyek sok kiadást tételnek fel, hogy ezeket a mezőgazdaságilag nagyon használható és állattenyésztés szempontjából nagyon jelentékeny területeket az állattenyésztés céljaira meglehessen hódítani.

A közlegelők létesítésére is gondot fordít a földmivelésügyi kormány, melynek megvalósítására ma már évente hétszáz ezer korona fordítatik. Hasonló gondoskodás fordítatik arra, hogy az állatbetegségek továbbterjesztése megakadályoztassék, a mik az állatok létszámának az emelésére vezetnek.

Magyarországon a jószágállomány a nemzeti vagyon egyik jelentős tényezője! . . . Nyolcz millió hektár magyarországi kaszáló és legelő van, mely csak úgy jövedelmez, ha okszerű jószág-

tenyésztéssel kapcsolatban használtatik ki. A kisgazda a mai viszonyok között a földtermékeiből megélni nem tud, jövedelmet csak a jószágtenyésztéssel kapcsolatban remélhet. A közéletmezés, a husdrágaság és a szociális kérdések egy része nálunk szerves összefüggésben van a magyar jószágtenyésztéssel. Ha hiba, ha mulasztás történik jószágtenyésztésünk helyes alapokra való fektetésénél és fejlesztésénél, azt nemcsak a gazdaságtársadalom érzi meg, hanem tekintet nélkül a foglalkozási ágakra, az összpolgárság is.

Az állattenyésztésünk istápolása tehát fontos kormányhatósági feladat! . . . E téren a haladás csak a mostani kormány alatt történt, Serényi miniszter előtt mind egyik párt szószólója meghajtá a zászlóját a költségvetése tárgyalásakor, az elismerés koszoruját fonták a feje köré. Vége szerencsére a reklámozó földmivelésügyi kormányzatnak, a mely virágzó korát Darányi alatt érte el. Nagy hű-hó volt a semmiért, görögtűz melletti fényben aratta a mesterkelt babérokat a reklám nagymestere, Darányi. Mind ezen szemfényvesztő kornak immár hála isten vége. Jött a produktív földmivelésügyi kormányzat Serényivel az élén. Kétéves kormányzata csodákat mivelt. Most már elmondhatni, hogy az ország haladása szemmel látható a földmivelésügyi terén.

Serényi érdeme, hogy az elmúlt évben a gazdák államsegélyvel tömegesen hozták be Magyarországra a kitünő nyugati fajtehenekeket s ezáltal egyes vidékeken a csenevész állatállományt mondhatni, felrisszítotték. Ezen akcióval, Magyarország állattenyésztése egy tized alatt, nem remélt magas színvonalra fog emelkedni.

Azonban, hogy az állattenyésztés gyorsabb tempóban mehessen, nagyon is kívánatos lenne, hogy a jövő évi költségvetésben a magyar állattenyésztés meg-

felelő összeggel legyen segélyezve, a mely összegnek, ha arányban akar lenni a szükséglettel, sokszorosan többnek kell lennie, mint a mostaninak.

A haladás azonban így is szembetűnő. A nemzeti munkapárt kialakulásával új korszak virradt Magyarországra. A Héderváry-kormány a munka jegyében született, a támogató pártjával minden téren viszi előbbre az országot. Osakis így lesz idővel virágzó állammá Magyarország.

Egyben azonban hátrányban vagyunk és ez a munka beosztása. Sehol nincs úgy elterjedve a nép közt a munkafelesérlés mint nálunk. Az ünnepeken kívül, belevéve az évi ötvenkét vásárnapot, a teméntelen vásár mind alkalom arra, hogy a falu apraja-nagyja otthagyja otthonát, a mi mind a gazdasági munka rovására történik. Már Serényi miniszter megmondá, hogy a sok vásár kérelmezésnek véget vet — a kérelem megtagadásával, mert mint mondá: egy pár csizma vásárlásért az egész család felkerekedik a vásár helyére. Pénzt poosékol és időt.

Tökéletes igaz! . . . Kolozsváron teszem fel a környék falubeliei rendszeren bejönnek a heti kétszeri vásárra. Mennyi időpazarlás! De így van ez az ország más részében is. Rá kell szoktatni a népet a munkaidő becslésére is, mert annak figyelembe nem vevésével önön magának árt a kisgazda, megszokva a tétlenkedést és az avval járó korosmázást. Mind hiába a kormányi intézkedések a föld kihasználása érdekében, ha a munkaidőre is nem fordít gondot a kisgazda és családja.

De mert erre is rákerül a sor, mert máskülönben nem teszi a fenti nyilatkozatát Serényi, biztosra vehető akkor a nép boldogulása, a magyar mezőgazdaság előbbre vitele. Rá kell terelni a népet a hathatósabb munkára, az örökös vásárrai kóborlás helyett. (Ü. L.)

Linoleum gyári raktár.

HAAS LIPÓT Kolozsvár

Mátyás király-tér 11 szám.

78 1-26.

pamlag-behuzatokat; kredencz csipkéket; gyermek és női kötényeket. — Gummi áruk, ügybetétek, lapdák, babák, fésűk, bőrkalapok, sapkák, Usona fajta gumisarkok, torna- és sárczipők igen nagy választékban kaphatók.

Ajánlja felsorolt árult: Valódi parafa linoleumokat szobák bevonására, ebédlő- és futó szőnyegeket; viaszos-vászon terítőket; asztal-és

A CZIM FONTOS: kérjen árjegyzéket.

POLITIKAI HIREK.

A bécsi kormány harcot indított azon megegyezés ellen, melyet a magyar miniszterelnök a parlamenti béke érdekében a Kossuth-párttal létesített. Ez a harc oly pontra jutott már, hogy komoly válság előtt állunk.

A kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, a mely konstatació, hogy a véderő-reform elintézése elé illetéktelen elemek, melyeknek a magyar ügyekre semmi ingerenciája nem lehet, akadályt gördítenek. A minisztertanács kimondta, hogy ragaszkodik a Kossuth-párttal való megállapodáshoz és fenntartja azokat a garanciákat, melyeket az ellenzék felkínált. Ezenfelül a kormány csattanós választ adott a bécsi aknamunkára és egyenesen Auffenberg közös hadügyminiszter lemondását követelte. A döntés a válságos ügyben minden perczen várható.

HIREK.

— **Pataky László**, híres festőművész, f. hó 3-án Alvinczen meghalt. Temetése nagy részvét mellett folyt le márczius hó 5-én.

— **Tea-estély.** A nagyenyedi szegény tanulókat segélyező egyesület folyó hó 3-án tartotta a téli szezon utolsó tea-estélyét. Mint minden egyes tea-estély, a harmadiki is a már megszokott nagy érdeklődés mellett folyt le. A program első pontja Bodoni Kálmán IV. éves képezdész éneke volt. Harmonium kísérettel népdalokat adott elő, kellemes bariton hangjával és előadásával a közönség tetszését megnyerve. Második pontnak dr. Berze Jánosné, Jancsó Gigi, Felméri Sándor, Jancsó Laci és dr. Enyedy Jenő közreműködésével „Nem jut eszébe” cz. francia bohózat került színpadra. Mindannyian odaadó és ügyes játékaiknak köszönhető az elért szép siker és derült hangulat. Berzené és Felméri temperamentumos játéka nem egyszer magával ragadta a közönséget. Jancsó Gigi ismert kedves közvetlenségével és Jancsó Laci még eddig nem ismert ügyességével ért el kiváló sikert. Enyedy Jenő kicsiny szerepében nagy hatással tűndöklött. Az előadást sorsolás követte. Több értékes tárgy közül a 100 koronánál is többet érő olajfestmény főnyereményt Szilády Zoltán gimn. tanár nyerte meg. Sorsolás után 10 óráig cigányzene mellett tánc következett. A gazdasszonyok ez alkalommal is fáradságot nem ismerő buzgalommal és készséggel igyekeztek a nagyszámu közönséget teával, nagy mennyiségű sütemény és szendvicssel megvendégsélni.

— **A Daloskör hangversenye.** F. hó 2-án folyt le a Nagyenyedi Daloskör ez évi második hangversenye érdeklődő szép közönség jelenlétében. A hangverseny minden száma szépen sikerült és nagy hatást keltett a kevésbé zeneértők sorában is. Szabatos zenekari előadás juttatta érvényre a Mozart derült hangulatu, kedves szerenádját, de még inkább tetszett a Schubert befejezetlen H-moll simphoniájának megrázóan komoly dallamossága, a cellók és hegedűk váltakozó feleletei, melyet Farnos Olga kísért harmoniumon művészi pontossággal a műsor befejező pontjaként, A Daloskör férfikarának fénykorát juttatta eszünkbe a Veress István „Houfidal” cz. férfikar-énekének szépen színező, gondos előadása a szerző avatott vezetése mellett. A hatást

nagyban fokozta az Oláh András mély basszusának szépen megírt és szépen előadott lelkes magánéneke. Hatalmas ujjazást vont maga után a női vegyeskar bájos éneke, melybe ügyesen fonódott bele a Bodoni Kálmán magánéneke. Szentgály Gyula szerenádja volt ez a költői ihlettséggel megírt szerzemény, melyet egész terjedelmében meg kellett ismételnünk az előadóknak. Szintén szűnni nem akaró tapsot és ujjakat aratott a Kienzl „Bibliás ember” cz. operájának egy részlete, melyben a kollegium ifjúságából alakított vegyeskar és a kísérő zenekar megható összhangjaiból művészi eszmény domborodott ki a Lázár Etus bájos és a Bodoni Kálmán erős érczes hangja. A közönség szeretett volna Lázár Etustól még egy magánéneket hallani, de már késő volt a zongorát hirtelenében előteremteni. A hangverseny zeneművészeti gyönyörűségeiért mindenesetre első sorban a karvezetőket illeti az elismerés: Veress Gábor, ki az előkészítés fáradságainak orosz-láurészt vállalta magára és Veress István. A műsort éfélutáni 3 óráig tartó vidám tánc követte.

— **Kötelező korona-számítás.** Lapunk február hó 29-iki számában közöltük, hogy márczius 1-től mindenben kötelező a korona-számítás. Vármegyénk alispánja is kiadta a pénzügyminiszter rendeletét, a mely így szól: Az egyes pénzforgalmi eszközök szaporításáról szóló, az országgyűlés két háza által elfogadott és jelenleg legfelsőbb szentesítés alatt álló törvényjavaslat, melynek kihirdetése folyó évi márczius hó első napjaira várható, 7. §-ában a következőképen rendelkezik: „A magyar szent korona országainak egész területén a kereskedők és iparosok a közönséggel szemben csak a koronaértékben való számítás használhatják. Tilos ennél fogva más, mint a koronaértékben való számítás használata ajánlatokban, számlákban, jegyzetekben, számadásokban, árjegyzetekben, hirdetésekben és a nyilvánosságuk szánt egyéb közleményekben, továbbá kirakatokban, üzlethelyiségekben, kiállításokon, vásárokon és használt alkalmakkor. A ki a tilalom ellen vét, kihágást követ el és az illetékes kir. járásbíró által 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.”

— **A márczius 9-iki hangversenyről.** Óriási közönség, fényes műsor, remek helyiség! E néhány szóba lehet foglalni a szombaton tartandó hangverseny külső sikerét. Az eddigi jelekből látva ki fog lehetni akasztani a vármegyeház pompás dísztermének ajtójára a „Megtelt” táblát. Csaknem minden jegy elkelt már eddig is a Földes Ede kereskedésében, s a nagy érdeklődésre tekintettel a rendezőség kénytelen volt két széksorral megtoldani az ülőhelyeket, miket a hangverseny estéjén a pénztárnál fognak árusítani. Az alább közölt műsor biztosít egy feledhetetlen estről mindenkit, s hogy az egész éjszaka feledhetetlenné váljon, arról már Szeidl József gondoskodik, ki ismert jó konyhájával várja hangverseny után a közönséget vacsorára. Mint értesültünk ez valóságos folytatása lesz a hangversenynek, Káló Géza muzsikája mellett, mert ott ismét lesz alkalmunk Balazst is Joksmaut is hallani. Sőt talán ott fogjuk őket igazán hallani! Arról is gondoskodva van, hogy a hangverseny végétől berkocsik és magánfogatok álljanak a vármegyeház előtt a közönség rendelkezésére. Ez annál életrevalóbb intézkedés, mert a mint hallszik, csaknem az egész közönség a hangversenyről vacso-

rára készülni, s így esetleges esős, vagy sáros idő esetén a bemenetel kényelme a Szeidl-szállóba is biztosítva van. A hangverseny rendezősége ez uton is kéri a fogat tulajdonosokat, hogy szombat este 10 órára fogataikat a vármegyeház elé küldeni szíveskedjenek. A hangverseny részletes műsora a következő: 1. „Prolog”, mondja Antal Iván dr. 2. „Balázs-dalok”, hegedűli zenekarkísérettel Balázs Árpád. 3. Humoros felolvasás, tartja Lovassy Andor. 4. I. Balázs Árpád: „Ha leszáll az álom...” „Egy csillaggal szegényebb lesz...” „Kapitány ur...” II. Balázs Árpád: „Suttognak a lombok...” „Mit keres a temetőbe...” „Kantinosné angyalom...” „Éneklés és hegedűli zenekarkísérettel Inczedy-Jókssman Ödön dr. 5. Versek. Irta és felolvassa Antal Iván dr. 6. I. Francis Thame: „Andante Religioso.” II. E. Grieg: „Allegretto aus der F-dur Sonate.” Hegedű előadja: Winkler Albert, zongorán kíséri: Pap Alajos dr. 7. „Balázs-dalok”, hegedűli zenekarkísérettel Balázs Árpád.

— **Elfogott tolvaj.** Kolozsváron a „Mária Valéria egyesület” 60.000 koronát érő értékpapirjait és betétkönyveit ellopták a múlt héten. A gyanu Rusz Miklós csombordi születéti szolgálataira irányult, ki a nyomozás alatt Kolozsvárról elszökött Nagyenyedre és innen Hetya Domnyinka nevű cselédleányt megszöktetve újból visszament Kolozsvárra. Rusz eldicsekedett a leány bátyjának Hetya Miliannak is, hogy mennyi pénze van. Hetya így elősegíthette a rendőrség nyomozását és másnap Rusz Kolozsvárt elfogták. A lopást beismerte és megmondta azt a helyet is, ahová a vaskazettát eldobta.

— **A Havasvidéki Takarékpénztár r. t.** február hó 29-én tartotta meg rendes közgyűlését Abrudbányán az intézet elnöke igazgatója Szász József főispán elnöklété alatt. A főispán még február 27-én érkezett oda, mivel a közgyűlésen való részvételén kívül személyesen kívánt információkat szerezni az intézet belételeiről és üzletvezetéséről. Vele együtt ment Deutsch Manó, a Gyulafehérvári Takarékpénztár vezértitkára is, ki a közgyűlést megelőzően szakszertlen felülvizsgálta az intézet egész ügykezelését. A főispán kíséretében voltak Kurowszky Zsigmond főbányatanácsos és Molnár Károly erdőtanácsos is, kik február 27-én szintén részt vettek a főispán tiszteletére a Havasvidéki Takarékpénztár igazgatósága által rendezett lakomán, melyen az intézet igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjain kívül az abrudbányai hivatalfőnökök és irányadóbb emberek is résztvettek. A közgyűlés, mely a részvényesek élénk érdeklődése mellett folyt le, jóleső benyomást tett mindazokra, kik az intézet iránt érdeklődéssel viseltetnek. Általában a Havasvidéki Takarékpénztár ezen első közgyűlése az intézet erejéről és életképességéről tett bizonyosságot s arra jogosít, hogy az intézet jövője elé a legszebb reményekkel tekintsenek az abrudbányaiak.

— **Toroczkói varrottások kisorsolása.** Toroczkón az 1909-ik év őszén egy társaság alakult, a melynek az volt a célja, hogy a toroczkói varrottas-háziipart fellendítse, miáltal a nép állandó kényérkereseti forráshoz jut. Varrattak 2460 kor. értékű kézimunkát, az értékesítése azonban csak részben sikerült, a nagyobb darabok megmaradtak 1472 korona értékben. A Társaság ez évben feloszlott s Buzogány Elek toroczkói áll. iskolai igazgató lelkesedéséből vállalkozott a varrottások értékesítésére és pedig országos

sorsjáték útján. A háziipart és a nép érdekét pártoló nagy közönséghez fordulnak pártfogásért. A sorsjáték miniszterileg engedélyezett. Egy sorsjegy ára 1 korona. A kézimunkából egy részlet Nagyenyeden, Tángel József czég üzletének kirakatában február hó 20-tól márczius 15-ig megtekinthető. Ugyanitt sorsjegyek is kaphatók. A kisorsaladó kézimunka összesen 100 darab, 2000 kor. értékben. Mindenik darab kézimunka lenvászonra mosható pamutmal van hímézve. A huzás 1912. április hó 9-én Tordán a vármegyeház termében fog megtartatni. A kihuzott számok hirlap útján fognak közölteni, egyidejűleg a nyert kézimunka darabokat rendeltetésük helyére posta útján fogják szállíttatni. Buzogány igazgató a kisorsaladó kézimunkákat valószínűleg márczius 31-én Nagyenyeden, kiállítás keretben 2 torockói pártás leányval be is mutatja.

Méhészeti tanfolyam. A földművelésügyi miniszter a főlövő évben a gödöllői állami méhészetnél négy 18—18 napig tartó tanfolyamot rendez. Az első tanfolyam május 2-ikán kezdődik, az utolsó július vége felé végződik. A résztvevők ingyen ellátást és utazást kapnak. A felvételnél előnyben részesülnek, akik tavaly már folyomottak, de a betelt létszám miatt felvehetőek nem voltak.

Endes Árpád megszökött.

Hogyan szökött meg kilenczedszer?

Székelycsárdon reggel 9 órakor elfogták.

A nagyenyedi fegyintézetnek legfőképpen az őrzött fegyencze Endes Árpád volt. Lábam le nem vehető bilincs volt erősítve, mit éjjel-nappal állandóan viselt. Harmadik emeleten levő czellájának ajtaja hármassal zárva és keresztvassal volt ellátva. Czellája ablakán két vasrács és sűrű drótháló volt erősítve, hogy a külvilággal való érintkezése teljesen lehetetlen legyen. Szökése ennek dacára valószínűleg kívülről is segítve volt és dacára a nagy óvatosságnak és felügyeletnek, ez a féltett jómadár mégis elröpült.

Endes több rendbeli betörés miatt 1908. márczius 25-ike óta van az enyedi fegyintézetben, egyelőre 12 évre, mert még egészen ki nem derített betörésekért több bünygyi eljárás van még ellene folyamatban.

Közben egyszer már megszökött. Akkor szökése országosra nagy port vert fel, annál is inkább, miután ezt megelőzőleg megszökönie még hétszer sikerült különböző helyekről. Mint többszörös betörőt, több alkalommal kellett különböző törvényszékek elé vezetni, minden egyes elővezetésnél zseniális furfanggal kísérelte meg a szökést s nem egyszer sikerrel siklott ki éber őrzői kezei közül.

A fegyintézet igazgatója ismerve Endes eltekelt szándékát és határtalan leleményességét, alkalmazta vele szemben a szokatlanul szigorú és óvatos őrizetet és a szabályszerű egy évnél is tovább, másfél évig tartották magánzárkában, a honnan csak azért került ki a szabadabb közműhelybe, mert a tüdővész tünetei kezdtek rajta mutatkozni.

Alig hogy elhagyta az állandó magánzárkát, honnan naponta háromszor csak egy-egy félóra mehetett sétálni, alig három hónap elteltével egy rövid pillanatban elkerülve felügyelő fegyőrének tekintetét, az

intézet kellő közepéből, a belső udvarról ugyszólva őrzőinek szemé láttára megszökött.

Valószínűleg megvesztegetés folytán birtokába jutott reszelővel ebéd ideje alatt elvágta a bilincseket összekötő láncot, azt szíjjal kötve össze és a sötétség beálltakor egy óvatlan pillanatban leoldva, az emeleti műhely 6 méter magas ablakán kiugrott. Szökését azonnal észre vették, de a míg a bezárt műhelyből lerohantak, Endes az akkor néptelen udvaron a sötétség védelme alatt az udvarra nyíló görög templomot előre elkészített álkulcsal kinyitva ide befutott, maga után betéve az ajtót, úgy hogy az őrzői az udvarra futva sehol senkit nem találtak. A bezárt templom ajtajára természetesen senki sem gondolt. Ezalatt Endes a templomnak szomszéd udvarra nyíló, a szomszéd tetőzet közelében levő, kívülről megmászhatatlan magas de belülről székel könnyen elérhető ablakon kímászva, hihetetlen ügyességgel a fedélre kapaszkodott fel és az egymás mellett levő épületek fedelein, úgy szöve az egész fegyház területén végig futva az intézet hátaggett a szabad mezőre nyíló kertben a 7—8 méter magas fedélről az intézet területén kívül leugrott.

Az őrséget azonnal alámirozták, de a hihetetlen ügyességgel és merészséggel kieszt és végrehajtott szökés oly rövid idő alatt történt, hogy a külön őrizetere rendelt fegyőr még magához sem tért bámulatából, midőn Endes már árkon, bokron tul járt.

Az egész szökési terv és annak kivitele mesébe illő.

Endes, kinek ez mondhatni újabb bravurja, immár a kilenczedik a sok közül, valószínű szökési zsenialitásnak és vad elszántságnak adta tanujelét. Az a czingár, véznának látszó, de macska ügyességű csupa izomember habozás nélkül ugrik ki egy 6 méteres magas ablakból a pusztá kövezetre, mint a macska ugrik fel a falakra, az esetleges lelvetésnek kitéve magát.

Endesről állandóan tudva volt, hogy szökésen törí a fejét. Fogságának első évében valószínűleg őrzőinek bosszantásából. Mindjárt az első napokban levelet csempészett ki. Rajta csipték. Megmotozták. Az eredménytelen motozás után ő maga huzta ki gunyes mosolylyal ingének varásából a czeruzabelet és összehajtott papirost. A kabátja aczélgombjával és egy kis kővel tüzet csíholva, felgyújtotta ágyneműjét, ruháját és a füstben félig megfulladva kacagta, hogyan lármazzák fel az egész intézetet, a czellájából kitóduló füst láttára, a következő nap lámpáját szakította le. Majd kitorpte az ablakokat, ruháját, felszerelését kidobta, mikor mindenét elszedték, ruhája gombjával szedte ki ágyából a szegeket s azokat használta fel céljaira. Valószínűleg művésze volt annak, hogy mi módon hecczelje őrizőit. A sok fegyelmi büntetés végre is látszólag megtörte és kezdte jólviselni magát. Ekkor került le a közműhelybe.

Különben egész cinikusan beszélt róla, hogy megszököik.

Midőn 1911-ben Eszékre kísérték, kacagva mondta, hogy ő ide vissza nem jön. Hajszálon múlt, hogy igaza nem volt.

A szájában hordott reszelővel lereszelte lánczait és a kályhát szétszedve a kéményen mászott ki. Saját bevallása szerint még két percze lett volna szüksége csak, hogy ez a szökése is sikerüljön.

Midőn első ízben szökött meg Enyedről, a gyorsvonat szenes kocsjában még azon éjszaka Budapestre utazott. Fiuméből való

szökése alkalmával pedig, a vonat aljára kapaszkodva tette meg az utat Pestig.

Mostani szökése azonban csütörtököt mondott. 6-án reggel Kocsárdon 2 vasuti munkás felismerte. Az egyik utána futott és midőn azt késével akarta leszurni, a kapójával leütötte. Megkötözve vitték a csendőrségre, honnan a nagyenyedi fegyházba hozzák vissza.

Czinizmusára élénk világot vet Kenessey ref. püspökkel történt epizódja.

Midőn a püspök a fegyintézetben történt látogatásakor őt is megnézte, szóba állt vele és több kérdést intézett hozzája.

Endes a püspök azon kérdésére, hogy — „jól viseli magát”? — mosolyogva mondta „Muszáj, mert ha nem, nem bírnám ki.” Arra a kérdésre pedig, hogy mi volt künn a foglalkozása és ha kikerül jól fogja-e magát viselni, cinikusan, szóltanul vonogatta vállait.

A két vasuti munkás Kocsárdon a tehervonat egyik kocsjában vette észre, mikor ott az áruk között elbujni készült, hogy tovább utazhasson. És itt hirtelen közrefogták és megkötözték.

Endest szerdán délután a fél 5 órai vonattal hozták vissza az enyedi országos fegyintézetbe.

A vasutnál nagy néptömeg volt kíváncsi a betörő érkezésére. A megrögzött gonosztevőt erősen meglánczolva négy csendőr és két odament fegyőr kísérte.

A fegyencznadrágját szökése közben Gombáson eldobta és csupán parchet alsó nadrág volt rajta és hajadon fővel jött.

A két vasuti munkás, kik Endest elfogták, jutalomban részesültek.]

A fegyintézetbe érkeztek az intézet igazgatója vette kihallgatás alá, ezután újból bilincset tettek a lábára, megfürdették és czellájába kísérték.

153—1912. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróságnak 1908. évi V. 614 sz. végzése következtében Dr. Tardos Dező ügyvéd által képviselt Magyar műbutorgyár javára 1400 kor. a jár. erejéig 1909. évi január hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3056 koronára becsült következő ingóságok, u. m. irodaberendezési tárgyak és házbutorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíróság 1909. évi V. 647/17. számú végzése folytán 306 kor. 56 fill. tökékövetelés, ennek 1911. évi január hó 11. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 11 kor. 35 f.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Balázsfalván az alulírt által a határnapon megjelölendő helyen leendő megtartására 1912. márczius hó 27-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. törvényozikk 107. és 108. §-ai értelmében kézpénzüzetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 130. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Balázsfalva, 1912. évi február hó 28. napján.

Thát György,
kir. jbir. végrehajtó.

77 1—1

„Petőfi“-hez czimzett vendéglőmben

egy

kimérőt keresek.

Van benne egy kényelmes nagy terem, egy kisebb ivóterem és biliárd, s teljes vendéglői felszerelés, kapcsolatosan tekepálya és végül 4 vendégszoba. Az üzlet április hó 24-ikén átveendő.

Értekezhetni: **Inoze Istvánnál,**

Nagyenyed Főter 20. sz. 39 9—

!!!

TÖBB PÉNZE

akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és

tartós szőttesárukat

csak a
nagyenyedi szővőgyárból
vesz.

Árjegyzék ingyen küldetk.

Széna eladó!

Nagyobb mennyiségű **kítűnő jó széna**
eladó Toroczkó-Szent-Györgyön **Dávid**
Lajos róm. kath. lelkésznel. 48 6—10

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban felvesz
kiadóhivatalunk.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Allandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapiokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.**TORDA.**

Aisófehérmegyei raktárak:
Nagyenyedi főraktár
házi kezelésben
Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.
Gyulafehérvár:
Wetli Bélánál.
Tövisen:
Nemayer Mihálynál.
Balázsfalván:
Dániel Ferencznel.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által a temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díjjal, a „Grand prix“-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét
MALATA (Bock)
és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.**Figyelem!**

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az üvegen rajta van!

104

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-utca 128.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhátrészvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.